

КАФЕДРА ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ МУЗИКИ

СИЛАБУС

з дисципліни «Нові шляхи музичного театру ХХ – ХХІ століть»
«The new ways of 20th – 21st century music theater»

Освітній рівень	Перший (бакалаврський) рівень	Курс	
Ступінь освіти	Бакалавр	Семестр	весняний
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	ECTS	3
Спеціальність	025 Музичне мистецтво	Аудиторних годин	32
Освітньо-професійні програми	Оркестрова майстерність	Лекції	32
	Сольне інструментальне та вокальне виконавство	Семінари	-
	Хорове та оперно-симфонічне диригування	Практичні	-
	Музикознавство та композиція	Індивідуальні	-
Статус	Вибіркова	Самостійна робота	58
		Семестровий контроль	Залік

Інформація про викладачів

ПІБ, посада	Ващенко Олена Вікторівна, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри історії української та зарубіжної музики
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/history-of-ukrainian-and-foreign-music/Vashchenko.pdf
e-mail	elen.vashchenko@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Силабус навчальної дисципліни «Нові шляхи музичного театру ХХ – ХХІ століть» складено відповідно до освітньо-професійних програм підготовки бакалавра та навчальних планів, згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи організації навчання. Силабус визначає обсяг знань здобувачів освіти відповідно до вимог освітньо-професійної програми, алгоритму вивчення дисципліни «Нові шляхи музичного театру ХХ – ХХІ століть»; необхідне методичне забезпечення; складові та технологію оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти.

Метою вивчення навчальної дисципліни є розкриття новаторських явищ в сфері музичного театру ХХ – ХХІ століть.

Опановуючи навчальну дисципліну здобувачі вищої освіти повинні *знати*:

- основні тенденції розвитку музичного театру ХХ століття;
- головні критерії характеристики основних жанрів музичного театру ХХ – початку ХХІ століття;
- творчість провідних представників музичного театру ХХ – початку ХХІ століття та демонструвати навички комплексного аналізу їх музичних творів;
- термінологічну систему музичного театру ХХ – початку ХХІ століття.

Уміти:

- оволодіти музичним матеріалом, що передбачає програма курсу;
- визначати і оперувати основною термінологією що передбачає програма курсу;
- співвідносити одержані теоретичні знання з художньою практикою, з конкретними музично-мовними засобами в розглянутих музичних творах;
- визначити стилістичні і технічні особливості музичної композиції при вивченні музичної партитури.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування загальних компетентностей:

- **ЗК2.** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- **ЗК3.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- **ЗК4.** Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- **ЗК5.** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- **ЗК7.** Здатність бути критичним і самокритичним.
- **ЗК8.** Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
- **ЗК9.** Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.
- **ЗК11.** Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

- **ЗК12.** Здатність працювати автономно.
- **ЗК17.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

спеціальних (фахових):

- **СК3.** Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
- **СК4.** Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності теорії та практики музичного мистецтва.
- **СК5.** Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення в теорії, історії та методології музичного мистецтва.
- **СК6.** Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
- **СК7.** Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання в практичній діяльності.
- **СК9.** Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
- **СК10.** Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
- **СК11.** Здатність оперувати професійною термінологією.
- **СК12.** Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в практичній діяльності.
- **СК13.** Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
- **СК17.** Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
- **СК18.** Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Програмні результати навчання.

У результаті навчання здобувач освіти повинен:

- **ПРН4.** Аналізувати музичні твори з визначенням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
- **ПРН6.** Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.

- **ПРН7.** Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.
- **ПРН12.** Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
- **ПРН15.** Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.
- **ПРН17.** Демонструвати аргументовані знання щодо особливостей музичних стилів різних епох.

Перелік тем

Тема 1. Провідні тенденції розвитку музичного театру ХХ – початку ХХІ століть. Основна термінологія.

Тема 2. Бродвейський мюзикл як провідний різновид американського музичного театру ХХ століття. Жанрова модель мюзиклу в класичних і новітніх зразках: від Л. Бернстайна до Ст. Шварца.

Тема 3. Мінімалізм і музичний театр.

Тема 4. Назустріч традиційній опері: творча еволюція Ф. Гласса в сфері музичного театру.

Тема 5. Євropери Дж. Кейджа: винахідливість чи комбінаторика?

Тема 5. Інструментальний театр Дж. Крама і Тан Дуна.

Тема 6. Між Сходом та Заходом: оперний доробок Тан Дуна.

Тема 7. Між оперою та інструментальним театром: мікроопера в американській та європейській музиці та її жанрові параметри.

Тема 8. Голос в новітньому музичному театрі. Розширені вокальні техніки.

Тема 9. Візуальні стратегії, медіа і простір в новітньому музичному театрі.

Форми та технології навчання

У процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти відвідують аудиторні заняття (лекції та семінарські заняття). У процесі самостійної роботи здобувачі поглиблено вивчають матеріал навчальної дисципліни, виконують запропоновані завдання, опрацьовують партитури, аудіо- та відеозаписи творів українських композиторів.

Навчальні ресурси

Для забезпечення освітнього процесу використовується нотний фонд бібліотеки ХНУМ імені І.П. Котляревського, аудіо та відео записи, методична література. Додатково використовується навчальна платформа, призначена для створення персоналізованих навчальних середовищ – Moodle. Платформа використовується на основі ліцензії GNU General Public License.

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Кількість балів	Національна шкала	ECTS шкала
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно	FX
1–34	Незадовільно	F

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти

90–100 балів. Здобувач освіти відмінно володіє теоретичними знаннями навчального курсу на високому рівні та постійно їх поновлює. Знає термінологію, може дати системне визначення всіх термінів. Обізнаний із сучасними техніками композиції, новітніми тенденціями в розвитку музичних жанрів ХХ – ХХІ століття. Опрацьовує теоретичний і музичний матеріал на високому рівні. Впроваджує теоретичні знання для пояснення незнайомих музичних явищ та аналізу нових музичних текстів. Виконує тестові завдання без помилок.

82–89 балів. Здобувач освіти володіє теоретичними знаннями навчального курсу на достатньому рівні. Знає професійну термінологію, може дати визначення всіх термінів. Опрацьовує теоретичний матеріал на репродуктивному та ілюструє здатність до застосування отриманих теоретичних знань на незнайомих музичних текстах. Уміє зіставляти і узагальнювати, іноді робить власні висновки. Може пояснити логічні зв'язки між окремими темами курсу. Ілюструє опанування музичним матеріалом курсу – розрізняє твори у відповідності із композиційними техніками, напрямками. Виконує стандартні завдання з незначними помилками, які в змозі самостійно виправити і пояснити.

75–81 балів. Здобувач освіти володіє теоретичними знаннями навчального курсу на репродуктивному рівні. Бачить логічні зв'язки між окремими темами навчального курсу та розуміє логіку розкриття конкретної теми. Орієнтується у музичному матеріалі, але має труднощі з ідентифікацією стилістики та композиційних технік на слух. Виконує стандартні практичні завдання з незначними помилками, які в змозі пояснити після виправлення викладачем.

64–74 балів. Здобувач освіти володіє теоретичними знаннями навчального курсу на репродуктивному рівні. Частково розуміє логіку розкриття тем. Невпевнено орієнтується в музичному матеріалі, припускає помилки при виконанні тестових завдань.

60–63–E балів. Здобувач освіти володіє теоретичними знаннями навчального курсу на початковому рівні. Має труднощі із поясненням термінів, слабо орієнтується в музичному матеріалі курсу, припускає значну кількість помилок при виконанні тестових завдань.

35–59 балів. Здобувач освіти фрагментарно володіє теоретичними знаннями

навчального курсу. Припускає серйозні помилки при виконанні тестових завдань.

1–34–F балів. – Здобувач освіти ілюструє відсутність володіння теоретичними знаннями курсу. Не здатний самостійно виконати тестові завдання.

Інклюзивне навчання.

Навчальна дисципліна може викладатися здобувачам вищої освіти з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів вищої освіти у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика навчальної дисципліни

Викладання дисципліни відповідає вимогам «Положення ХНУМ імені І.П. Котляревського про академічну доброчесність» та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І. П. Котляревського».

Рекомендовані джерела:

1. Fernandes, Francesca. Broadway, Baby: The American Dream in Twentieth Century Musical Theater. Summer Senior Thesis, 2020. 118 p.
2. Hurwitz, Nathan. American Musical Theatre. No business like it. Routledge, 2014. 260 p.
3. Kiseyeva, E.V. Certain dramaturgical and compositional peculiarities of the early operas of Philip Glass. *Music Scholarship*, (3), 2018. pp. 58-64. <http://journalpnm.com/index.php/PMN/article/view/951/962>, doi: 10.17674/1997-0854.2018.3.058-064
4. Kiseyeva, E., Kiseyev, V. The specificity of work with texts in Tan Dun's early operas by. Concerning the Issue of Reviving the Opera Genre in Works of American Composers at the Turn of the 20th and 21st Century. *Music Scholarship*. Volume 4, 2019. pp. 111 – 119.
5. Novak, Jelena. Postopera: Reinventing the Voice-Body. London, 2016. 192 p. <https://doi.org/10.4324/9781315601717>
6. Øystein, Elle. Capto musicae Reflection and Documentation URL: <https://captomusicae.blog/2017/11/04/capto-musicae-reflection-and-documentation/>
7. Ziegler, Janet Brehm. A pedagogical guide for extended and extreme vocal techniques used in contemporary classical vocal music. University of Iowa, 2018. 117 p. <https://doi.org/10.17077/etd.z3k3-cj0s>